

WERKSTROOM 2 - Systemen en structuren

Actie 1: stel de Aanspreekpersoon Integriteit van de club aan en maak zijn/haar rol in de club bekend

Profielbeschrijving van de Aanspreekpersoon Integriteit

Wat?

Een Aanspreekpersoon Integriteit (API) binnen een sportclub is een laagdrempelig aanspreekpunt waar sporters, hun ouders/familie, coaches, bestuursleden, medewerkers of andere betrokkenen terecht kunnen met vermoedens of klachten over grensoverschrijdend gedrag.

Waarom?

Het is belangrijk dat er binnen sportclubs een open cultuur heerst waarin iedereen zich vrij voelt om incidenten te melden. Het aanstellen van een API maakt duidelijk bij wie men terecht kan voor meldingen en zorgt voor een duidelijke en tijdige opvolging van incidenten.

Taken van een Aanspreekpersoon Integriteit

De API luistert naar de vraag of het verhaal van de melder en verwijst of adviseert over mogelijke vervolgstappen, zonder in te gaan op de inhoud of waarheidsvinding. Daarnaast formuleert de API adviezen over preventieactiviteiten binnen de sportclub en ondersteunt hij/zij het bestuur bij de erkenning van deze initiatieven.

- **Aanspreekpunt en eerste opvang**

De API luistert naar het verhaal van de melder zonder de rol van hulpverlener op te nemen. Hij/zij toont empathie, zorgt dat de melder zich gehoord voelt en stelt het verhaal niet in vraag. Iedereen in de club moet weten wie de API is, hoe hij/zij te bereiken is en met welke vragen of meldingen contact kan worden opgenomen.

- **Coördinatie van het handelingsprotocol en doorverwijzing**

De API neemt elke vraag of melding serieus, start het handelingsprotocol en ziet toe op een correcte procedure. Hij/zij vormt zich een beeld van de situatie, beoordeelt de ernst en verstrekt vervolgens informatie, advies of verwijzing.

Bij vermoedens of signalen van ernstig grensoverschrijdend gedrag is het niet de taak van de API om zelf hulp te bieden of onderzoek te voeren, maar om door te verwijzen naar deskundigen.

In noodsituaties verwijst de API onmiddellijk naar medische diensten, politie of justitie.

▪ **Preventie en ondersteuning van clubbestuur**

In samenwerking met het bestuur zorgt de API ervoor dat zijn/haar rol bekend is binnen de club en vergroot het bewustzijn rond de bestaande gedragscodes. De API blijft op de hoogte van, en informeert of adviseert het bestuur over, zaken rond grensoverschrijdend gedrag.

Rolbeschrijving: Wat een Aanspreekpersoon Integriteit niet is

- hulpverlener: start geen hulptraject en heeft geen beroepsgeheim
- onderzoeksrechter: gaat niet zelf op onderzoek uit
- journalist: deelt geen informatie met nieuwsgierigen

Bestuurslid: heeft geen beslissingsbevoegdheid, enkel een adviserende rol

Belangrijkste vereisten

De Aanspreekpersoon Integriteit:

- is bij voorkeur geen voorzitter of (indien mogelijk) geen bestuurslid, of in elk geval geen leidinggevend persoon waarbij collegiale toetsing niet mogelijk is. Indien een bestuurslid wordt aangesteld, moet hij/zij onafhankelijk kunnen opereren en transparant zijn over mogelijke belangenconflicten;
- wordt aangesteld door het clubbestuur via een duidelijk mandaat; kan bij een ernstig incident terugvallen op intern overleg (met het clubbestuur) en op experts; kan, indien gevraagd, een uittreksel uit het strafregister voorleggen (afhankelijk van de wetgeving in het betreffende land);
- voert zelf geen onderzoek uit en stelt de waarheid niet zelfstandig vast;
- werkt op basis van het vastgestelde handelingsprotocol, procedures, reglementen en statuten van de sportclub;
- kan discreet handelen en onafhankelijk opereren;
- kan rekenen op ondersteuning en opleiding via een deskundige organisatie.

Wat moet een Aanspreekpersoon Integriteit weten en kunnen?

De Aanspreekpersoon Integriteit:

- heeft basisinzichten in fysieke, psychologische en seksuele vormen van grensoverschrijdend gedrag (vooral binnen de sportcontext);
- kan de ernst van een incident inschatten;
- heeft duidelijke kennis van de rol van de API;
- kan zich binnen de hele club profileren als aanspreekpunt;
- kan een incident behandelen op basis van het door de sportclub opgestelde handelingsprotocol;
- kan in dialoog gaan met alle betrokken partijen;
- weet waar men terecht kan voor een klacht of hulp;
- kan overgaan tot registratie en het opstellen van een dossier;
- kan overleggen met het clubbestuur en suggesties doen.

Communiceer over het bestaan van de Aanspreekpersoon Integriteit in de club

Voorbeeldtekst Aanspreekpersoon Integriteit

Mijn naam is **(naam van de Aanspreekpersoon Integriteit)**.

Ik ben de Aanspreekpersoon Integriteit (API) van **(naam van de sportclub)**.

Als sporter, ouder/familielid, trainer, vrijwilliger, medewerker of ander lid van onze club kun je bij mij terecht met een vraag, zorg, vermoeden of klacht over zaken die te maken hebben met geweld of grensoverschrijdend gedrag.

- Heb je te maken met een moeilijke situatie zoals psychisch, fysiek of seksueel geweld, pesten, verwaarlozing of ander ongewenst gedrag?
- Merk je tijdens je sportactiviteiten dat dergelijk ongewenst gedrag voorkomt?

Als je op één van deze vragen ja antwoordt, kun je mij bereiken via e-mail: **(e-mailadres)** of telefonisch: **(telefoonnummer)**. Op **(dag(en))** ben ik aanwezig in de club en kun je mij persoonlijk aanspreken.

Ik ben er om je te ondersteunen, naar je vragen of zorgen te luisteren, de situatie met volledige discretie te behandelen en je te adviseren over mogelijke vervolgstappen of doorverwijzing.

Naam en handtekening:

Tips voor jouw communicatie als Aanspreekpersoon Integriteit

Als Aanspreekpersoon Integriteit (API) is het belangrijk om jezelf **op verschillende manieren en momenten** bekend te maken bij de mensen in je sportclub. Ga er niet van uit dat melders je vanzelf zullen vinden via een e-maillijst of omdat je naam op de website staat. Hieronder vind je een aantal tips om ervoor te zorgen dat je laagdrempelig, zichtbaar en gemakkelijk bereikbaar bent.

- Stel jezelf persoonlijk voor aan de leden van je club. Bezoek trainingen. Organiseer bij de start van het seizoen een online of fysieke bijeenkomst met trainers en teamleiders, en herhaal dit eventueel tijdens het sportjaar. Je kunt bijvoorbeeld kort je rol toelichten aan het einde van een trainersvergadering, bestuursvergadering of informatieavond voor leden en ouders. Een bekend gezicht maakt het al veel eenvoudiger om iets te melden.
- Zorg dat trainers en bestuurders weten wie je bent en wat je rol als API inhoudt. Vraag hen om je contactgegevens op te nemen in hun presentaties, brochures of ander informatiemateriaal voor sporters, ouders, enzovoort.
- Heb je een meldpunt of aparte pagina op de website van je club? Maak deze dan zo persoonlijk mogelijk (zie voorbeeldtekst hierboven). Voeg een foto toe aan je contactinformatie en zorg dat je op verschillende manieren bereikbaar bent (telefoon, e-mail, contactformulier, WhatsApp, enz.). Iedereen heeft zijn eigen voorkeur voor contact (bellen, schrijven, chatten, enz.).
- Zorg dat je telefonisch bereikbaar bent. Mensen hebben vaak geen zin of energie om hun hele verhaal in een e-mail of formulier te typen. Vergeet niet: het gaat vaak om gevoelige en emotioneel beladen zaken.
- Denk na over een duidelijke en betrouwbare voicemail. Zorg dat deze vertrouwen wekt en duidelijk vermeldt wanneer je terugbelt (bijvoorbeeld als je enkel bereikbaar bent tijdens bepaalde uren).
- Maak je e-mailadres zo persoonlijk mogelijk, bijvoorbeeld API_martin@sportclub.be. Werk je liever met een algemeen adres zoals melding@sportclub.nl? Zorg er dan voor dat duidelijk wordt gecommuniceerd dat jij de enige bent die deze e-mails leest.
- Herhaal je communicatie regelmatig. Eén socialmediabericht of één e-mail is niet genoeg om door iedereen in de club opgemerkt te worden. Communiceer regelmatig gedurende het jaar over je rol als API en gebruik verschillende kanalen.